

Завідувач кафедри
 /Перегуда Є.В./

30 червня 2023 р.

Розробник си́лабуса
 /Перегуда Є.В./

СИЛАБУС

Історія політичної думки України

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФЗ
2) Навчальний рік: 2023-2024
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: II (денна), III (заочна)
11) Контактні дані викладача: завідувач кафедри, д.п.н., проф. Перегуда Євген Вікторович, Контакти: (044)261-55-73; (097)396-92-60; pereguda.iev@knuba.edu.ua. Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fizck
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Історія держави і права України» (I сем.), «Історія зарубіжних політичних вчень» (I сем.)
14) Мета курсу: засвоєння студентами основних тенденцій становлення політичної думки України, впливу на цей процес особливостей суспільного розвитку України, періодизації розвитку політичної думки, механізмів впливу історичного шляху політичної думки України на сучасний її розвиток, особливостей взаємодії політичної думки України та світової політичної думки.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, контрольна робота, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК07 СК01 СК02 СК03
5.	ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК07 СК02 СК03 ДСК01 ДСК02

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4		
6.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 ЗК03 СК01 СК02 СК03 ДСК01 ДСК02
	ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК03 СК01 ДСК01 ДСК02

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні етапи розвитку політичної думки України та їх характеристики;
- зміст основних джерел політичної думки України;
- зміст основних теорій суспільно-політичного розвитку України;
- предметну область професійної діяльності;
- зміст базових політологічних понять;
- основні принципи, методи і підходи до аналізу політичних явищ, процесів та інститутів;
- національні особливості розвитку політичної думки.

вміти:

- використовувати політологічні теорії, концепти і методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні;
- описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища в певному історичному, соціальному, культурному та ідеологічному контексті;
- проводити порівняльний аналіз між закономірностями та особливостями розвитку світової та національної політичної думки;
- використовувати теорії та концепції політичної думки України при аналізі сучасних політичних явищ та процесів;
- проводити порівняльний аналіз способів розв'язання соціально-політичних проблем минулого та сьогодення;
- конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження;
- проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у встановлені терміни.

16) Структура курсу

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
денна	50	50		1	80	Іспит
заочна	10	24		1	146	Іспит
Сума годин:						180
Загальна кількість кредитів ECTS						6,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:						100 (3,33) Заочна 34 (1,13)

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Тематика лекцій та практичних занять:

Модуль 1

Політична думка України в період доіндустріального розвитку

Тема 1. Українська політична думка в період Київської Русі (4 год.).

Тема 2. Розвиток української політичної думки в період Відродження та Реформації (6 год.).

Тема 3. Політична думка у період національної революції та Гетьманщини (6 год.).

Модуль 2

Політична думка в період становлення капіталізму та національного відродження українського народу
Тема 4. Політична думка України у період кризи феодального ладу та початку національного відродження (4 год.).

Тема 5. Розвиток політичної думки в період розвитку капіталізму (6 год.).

Тема 6. Розвиток політичної думки в період Першої світової війни та національної революції 1917-1921 рр. (6 год.)

Модуль 3

Політична думка України у Новітній час

Тема 7. Політична думка України у міжвоєнну добу (6 год.).

Тема 8. Політична думка України в період Другої світової війни та у повоєнний період (6 год.).

Тема 9. Політична думка в Україні у добу незалежності (6 год.).

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт

1. Основні етапи розвитку української політичної думки.
2. Ідеї державної єдності у письмових пам'ятках політичної думки давньоруського періоду.
3. Образ політичної влади та правителя у письмових пам'ятках політичної думки давньоруського періоду.
4. Погляди полемістів XVI – XVII ст. на майбутнє української Церкви.
5. Роль братських шкіл (XVI – XVII ст.ст.) у розвитку суспільно-політичної думки України.
6. Проуніатська концепція Петра Скарги.
7. Соціально-політичний ідеал Івана Вишенського.
8. Політична доктрина Гетьмана Богдана Хмельницького.
9. Політичні ідеї І. Виговського та Ю. Немирича та їх реалізація.
10. Конституція П. Орлика як втілення ідей української державності.
11. Апологетика абсолютизму в творчості С. Яворського та Ф. Прокоповича.
12. Етико-гуманістична концепція Г.Сковороди.
13. Особливості політичної думки України періоду розвитку капіталізму та національного відродження XIX ст.
14. Політичні ідеї автономістів початку XIX ст.
15. Політичні ідеї масонства і декабристського руху в Україні на поч. XIX ст.
16. Проблеми державно-політичного устрою у програмних документах Кирило-Методіївського товариства.
17. Автономно-федералістичні концепції М. Костомарова і М. Драгоманова: порівняльний аналіз.
18. Політичний світогляд Т. Шевченка.
19. Еволюція політичних поглядів П. Куліша.
20. Федералізм та «громадівський соціалізм» М. Драгоманова.
21. Соціалістичні ідеї у Наддніпрянській Україні поч. XX ст. – досягнення й суперечності.
22. М.Грушевський і проблеми державотворення в Україні.
23. Політичний модернізм Л.Українки.
24. Теоретичні дискусії з національного питання в українській соціал-демократії поч. XX ст.
25. Зародження українського націоналізму. «Братство Тарасівців». М. Міхновський. «Самостійна Україна».
26. Ліберальні традиції політичної думки в Україні (1880-ті – 1910-ті рр.).
27. Загальноросійські ідейно-політичні течії та ідейно-політичні течії національних меншин в Україні на поч. XX ст.
28. Еволюція політичних поглядів І. Франка. Народження націонал-демократії.
29. Перша світова війна у політичних концепціях національно-визвольного руху.
30. Універсали Центральної Ради України, державні документи УНР та Гетьманської Держави як документи політичної думки України.
31. Український консерватизм 1900-тих – 1920-тих рр.
32. Комуністичні та націонал-комуністичні ідеї в Україні в період національної революції 1917-1921 рр. та у 1920-тих рр.
33. Націологія О. Бочковського.
34. Політичні ідеї В. Старосольського.
35. Етапи становлення українського націоналізму у 1890–1930-х рр.
36. Теоретичні концепції націоналізму 1920-тих – 1930-тих рр.
37. ОУН та еволюція її політичної платформи.
38. Інтегральний націоналізм Д. Донцова.
39. Політичні принципи та ідеологія Степана Бандери.
40. Політичні ідеї А. Шептицького.
41. Політичні ідеї в Радянській Україні після Другої світової війни.
42. Політична думка національно-визвольного руху за радянських часів.
43. Політична наука і освіта в сучасній Україні.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

18) Основна література

Вдовичин І., Вільчинська І., Перегуда Є. та ін. Історія політичної думки України: підручник. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с. URL: <http://surl.li/fizjt>.

Історія політичної думки України: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Політологія». Уклад.: Перегуда Є.В., Місержи С.Д. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2020. 64 с.

Гончарук-Чолач Т.В., Томахів В.Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 228 с.

Журавльов Д., Коротюк О., Лавринович О. Історія політичних і правових вчень. Від стародавніх часів до XVII століття. Київ: ОВК, 2021. 238 с.

Перегида Є.В. Презентації лекцій з дисципліни «Історія політичної думки України». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579>.

Тестові завдання. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579/>

19) Додаткові джерела

Література до підготовки індивідуальних завдань та контрольних робіт

II. Антології. Хрестоматії

II.1. Давня українська література.
Переклади текстів XI-XIII ст. URL: <http://izbornyk.org.ua/oldukr2/oldukr73.htm>.

II.2. Декабристи в Україні: дослідження й матеріали. Наук. ред. Г.Д. Казьмирчук. К., 2003-2013.

II.3. Історія України : Хрестоматія. Упоряд. В.М. Литвин. К. : Наук, думка, 2013. 1056 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.

II.4. Націоналізм : антологія. Наук. т-во ім. Вячеслава Липинського; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; літ. ред. Л. Білик. Київ: Смолоскип, 2000. 858 с. URL: <http://surl.li/fizkd>.

II.5. Націоналізм: Теорії нації та націоналізму від Йогана Фіхте до Ернеста Гелнера : антологія. Наукове товариство ім. Вячеслава Липинського; пер. Ю. Бадзьо та ін. ; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Смолоскип, 2006. 684 с.

II.6. Лібералізм: Антологія. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; Наукове товариство ім. Вячеслава Липинського. К. : Смолоскип, 2002.

II.7. Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К.: ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. XXXII + 1128 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1016950/>.

II.8. Консерватизм: антологія. Упор. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2008. 820 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/995068/>.

II.9. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. К.: Либідь, 1993. URL: <http://surl.li/fizkm>.

II.10. Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2015. URL: <http://surl.li/fizkr>.

II.11. Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т. К.: Дніпро, 2001. URL: <http://www.lib.nau.edu.ua/search/Details.aspx?id=29216&lang=uk-UA>.

II.12. Український націоналізм: Антологія. Т. 1. Упор. В. Рог. Київ: Українська видавнича спілка ім. Юрія Липи, 2009. 384 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579>.

II.13. Український націоналізм. Антологія. Т. 2. Упор. В. Рог. Київ: Українська Видавнича Спілка ім. Юрія Липи, 2011. 352 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579>.

- II.14. Хрестоматія з історії політичних вчень: посібник. Уклад. О. Уривалкін. Київ: КНТ, 2020. 456 с.
II.15. Демиденко Г.Г. Історія вчень про державу і право. Хрестоматія. Київ, Право, 2014. 928 с.

III. Законодавчі акти, міжнародні договори

- III.1. Історія Української Конституції. Упоряд. А.Г. Слюсаренко, М.В. Томенко, С.П. Головатий. К.: Право, 1997. 443 с. URL: <http://surl.li/fizkx>.
- III.2. З договору про між Давньоруською державою та Візантією (945 р.). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 48-49. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.3. Первый статут Великого княжества Литовского 1529 г. URL: <http://surl.li/fizlh>.
- III.4. Другий статут Великого князівства Литовського 1566 року. URL: <http://litopys.org.ua/statut2/st1566.htm>.
- III.5. Третий статут Великого княжества Литовского 1588 г. URL: <https://web.archive.org/web/20180705232849/http://starbel.narod.ru/statut1588.htm>.
- III.6. Українсько-російський договір (1654 р., березня 21/31). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 223-226. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.7. Текст Гадяцького договору від 6 вересня 1658 р., ратифікований Сеймом Речі Посполитої (1659 р., травня 12/22). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 233-236. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.8. Перший Універсал Центральної Ради (1917 рр., червня 23/10). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 528-530. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.9. Третій Універсал Української Центральної Ради (1917 р., листопада 20/7). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 533-535. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.10. Четвертий Універсал Української Центральної Ради (1918 р., січня 24/11). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 537-540. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.11. Універсал гетьмана Павла Скоропадського (1918 р., квітня 20). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 542-543. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.12. Ухвала Української національної ради про злуку ЗУНР і УНР в єдину Українську Народну Республіку і відозва Директорії УНР до українського народу (1919 р., січня 3). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 554-555. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.13. Постанова РНК УСРР про введення української мови в школах і радянських установах (1920 р., вересня 21). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С.579-580 . URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.14. Маніфест Уряду Карпатської України до всіх громадян Карпатської України. URL: <http://litopys.org.ua/volosh/volosh40.htm>.
- III.15. Декларація про державний суверенітет України (1990 р., липня 16). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 912-916. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- III.16. Акт проголошення незалежності України (1991 р., серпня 24). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 922-923. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.

IV. Документи політичних партій та громадських організацій

- IV.1. Політична платформа Української радикальної партії. *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 485-488. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- IV.2. З політичної платформи «Союзу визволення України» (1914 р., серпня 25). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 511-512. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- IV.3. З Меморандуму Української громадської групи сприяння виконання Гельсінських угод (1976 р., листопад-грудень). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 870-872. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- IV.4. З відозви Народного руху України до всіх громадян Української РСР (1989 р., не пізніше січня 28). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 888-889. URL:

<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.

V. Літописи

- V.1. Галицько-Волинський літопис. URL: <http://litopys.org.ua/litop/lit.htm>.
V.2. Літопис Гадяцького полковника Григорія Грабянки. URL: <http://litopys.org.ua/grab/hrab.htm>.
V.3. Літопис про Любецький з'їзд князів (1097). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 61-62. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
V.4. Повість минулих літ. URL: <http://litopys.org.ua/litop/lit.htm>.
V.5. Самійло Величко. Літопис. URL: <http://litopys.org.ua/velichko/vel.htm>.

VI. Словники, довідники

- VI.1. Денисенко В.М., Угрин Л.Я., Шипунов Г.В. та ін. Історія політичної думки: навч. енцикл. слов.-довід. За заг. ред. Н.М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 765 с.
VI.2. Києво-Могилянська академія в іменах, XVII-XVIII ст.: енцикл. Наук. ред., упоряд. З.І. Хижняк; відп. ред. В.С. Брюховецький. К.: КМ Академія, 2001. 734 с.

VII. Монографічні джерела, наукові статті

- VII.1. Адамський та ін. Українська державність у XX столітті (Історико-політологічний аналіз). К.: Політична думка, 1996. 435 с. URL: <http://litopys.org.ua/ukrxx/zmist.htm>.
VII.2. Андропов Ю.В. Учение Карла Маркса и некоторые вопросы социалистического строительства в СССР. URL: <https://www.sovetika.ru/sss/andropovst001.htm>.
VII.3. Антонович В. Три національні типи народні. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник*. К.: КНУТД, 2015. С. 89-97. URL: <http://surl.li/fizkr>.
VII.4. Бабич С. Творчість Мелетія Смотрицького у контексті раннього українського бароко. Львів: Свічадо, 2008. 180 с.
VII.5. Баган О. Поміж містикою і політикою: Дмитро Донцов на тлі української політичної історії 1-ої половини XX ст. К.: УВС ім. Ю. Липи, 2008. 77 с.
VII.6. *Багрянний І.* Вибрані твори. К.: Смолоскип, 2006. 687 с.
VII.7. Бандера С. Перспективи української революції. URL: <http://surl.li/fiznt>.
VII.8. Бачинський Ю. Україна irredenta. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Bachynskiy_Yulian/Ukraina_irredenta.pdf.
VII.9. Бевз Т. Ідеї соціалізму і громадянського суспільства як ключові елементи теорії «праці» С. Подолинського: (до 160-річчя від дня народження). *Українознавство*. 2011. №1. С. 60-64.
VII.10. Бегей І. Українська лівиця Галичини: теорія та практика (кінець XIX – перша третина XX ст.). К.: УВС НБУ, 2015. 374 с.
VII.11. Бочковський О.-І. Вступ до націології. 1937. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Bochkovskiy_Olherd-Ipolyt/Vstup_do_natsiolohii/.
VII.12. Варданян М.В. Соціально-філософська проблематика романів В. Винниченка 1930–40-х рр. Автореф. дис... канд. філол. наук. Кіровоград, 2010. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579#section-2>.
VII.13. *Вассиан Ю.* Твори: суспільно-філософські нариси. Торонто: Євшан-Зілля, 1972. 287 с.
VII.14. Винниченко В.К. Боротьба за державність України. Спостереження непрофесіонала. Марксизм і мистецтво. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко*. К.: Либідь, 1993. С. 416-428. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
VII.15. Винниченко В.К. Відродження нації: в 3-х т. К.; Відень: Дзвін, 1990. URL: <http://diasporiana.org.ua/?s=винниченко+відродження+нації>.
VII.16. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Vynnychenko/Zapovit_bortsiam_za_vyzvolennia/.
VII.17. Винниченко В. Конкордизм. *Український культурологічний альманах*. К.: «Хроніка – 2000», 2010. Вип. 82. С. 26–257.
VII.18. Вирський Л. Станіслав Оріховський-Роксолан як історик та політичний мислитель. Кременчук: Вид-во КДПУ, 2001. 217 с.
VII.19. Висоцький О.Ю. Українські соціал-демократи та есери: досвід перемог і поразок. К.: Основні цінності, 2004. 272 с. URL: <https://web.archive.org/web/20120527000017/http://www.nbu.gov.ua/books/2004/04vojdpp.pdf>.
VII.20. Вишенський І. Книжка. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко*. К.: Либідь, 1993. С. 140-146. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
VII.21. Вишенський І. Твори. Пер. В.О. Шевчука. К.: Дніпро. 1986. URL:

- <https://web.archive.org/web/20130524000910/http://www.utoronto.ca/elul/Vyshenskyi/Vyshenskyi-Tvory.pdf>. URL: VII.22. Волобуєв М. До проблеми української економіки. URL: <https://vpered.wordpress.com/2013/02/04/volobuev-ukrainian-economy/>.
- VII.23. Володимир Мономах. Поучення. URL: <http://litopys.org.ua/litop/lit27.htm>.
- VII.24. Волошин А. Вибрані твори. Ужгород: Закарпаття, 2002. 528 с.
- VII.25. *Гаврилів І.* Західна Україна у 1921-1941 роках: нарис історії боротьби за державність. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2012. 472 с.
- VII.26. Гай-Нижник П. В. Липинський та УДХП в теорії і практиці українського державотворення і політичного націонал-консерватизму (1900–1920 рр.) Гілея. 2018. Вип. 129 (№2). С. 305-322. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_129_81.
- VII.27. *Гелей С.Д.* Василь Кучабський: від національної ідеї до державності. Львів: Вид-во «Коопосвіта», 1998. 532 с.
- VII.28. Генерал Петро Григоренко : Спогади, статті, матеріали ; упоряд. і передмова О. Обертас. К.: Смолоскип, 2008. 832 с.
- VII.29. Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха: зб. наук. пр. К.: Ін-т історії України НАНУ, 2008. 398 с.
- VII.30. Гізель І. Твір про всю філософію. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 156-179. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.31. Головацький Я. Становище русинів у Галичині. 25 червня 1846 р. URL: <https://ua-kobzar.livejournal.com/214577.html>.
- VII.32. Гоменюк З.П. Філософський зміст функціонування правової держави у державознавчій теорії Б. Кістяківського. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5897/vnulpurn201684560.pdf>.
- VII.33. Горбань Т.Ю. Проблема суспільної консолідації в історіософії В'ячеслава Липинського. *Гілея: * науковий вісник. Збірник наукових праць.* К.: ВІР УАН, 2012. Випуск 58 (№3). С. 5-11. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2>.
- VII.34. Горбань Ю.А. Постать Богдана Кістяківського в українському визвольному русі початку ХХ століття. URL: http://history-pages.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/30_7_Gorban.pdf.
- VII.35. *Горбатенко В.П.* Проблеми розвитку політичної науки і освіти в Україні. *Суспільно-політичні процеси.* 2016. Вип. 4. С. 303-306.
- VII.36. Горбачов М.С. Виступ про сутність «перебудови» (1987 р., листопада 2). *Історія України: Хрестоматія.* Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 880-881. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- VII.37. Гринько Г. Шумський О. Статті. Промови. Документи. К., 2015. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Hryenko_Hryhorii/Statti_Promovy_Dokumenty.pdf.
- VII.38. Громадсько-політична діяльність Володимира Винниченка (до 125-річчя від дня народження): [зб. ст.]. К.: ІПіЕНД, 2006. 280 с. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/zb-v_2.pdf.
- VII.39. Грушевський М.С. Твори: у 50 т. Львів: Світ.
- VII.40. Грушевський М.С. Хто такі українці і чого вони хочуть. Якої ми хочемо автономії й федерації. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 167-187. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf).
- VII.41. Данило Заточеник. Слово Данила Заточеника, що написав він князю своєму Ярославу Володимировичу. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 28-37. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.42. *Даценко В.С.* Принципи лібералізму і проблема націотворення у політичній філософії І.П. Лисяка-Рудницького. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури.* 2014. Вип. 8. С. 184-188.
- VII.43. Демчишак Р. Українська націонал-демократія Західної України міжвоєнного періоду ХХ ст.: зовнішньополітичні орієнтири. Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип. 25. 2013. С. 27-32. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21073/1/6-27-32.pdf>.
- VII.44. Депенчук Л. Богдан Кістяківський. К.: Основи, 1996. 174 с.
- VII.45. Дергачев А.В. Новый мировой порядок во взглядах Владимира Винниченко. Труды БГТУ. 2015. №5. История, философия, филология. С. 75-79. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/novyyu-mirovoyu-poryadok-vo-vzglyadah-vladimira-vinnichenko>.
- VII.46. *Деревінський В.* Вячеслав Чорновіл. Нарис портрету політика. Тернопіль: Джура, 2011. 224 с.
- VII.47. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація. URL: <http://litopys.org.ua/idzuba/dz.htm>.
- VII.48. Донцов Д. Націоналізм. Дух нашої давнини. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 435-453. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/ (дата звернення: 05.01.2020).

- VII.49. Драгоманов М.П. Вибране. К.: Либідь, 1991. 688 с.
- VII.50. Драгоманов М.П. Опыт украинской политико-социальной программы: свод и объяснения. Женева: Типография «Громады», 1884. 109 с. URL: <http://surl.li/fizgm>.
- VII.51. Драгоманов М.П. «Передне слово» (до «Громади» 1878). Шевченко, українофіли й соціалізм. Чудацькі думки про українську національну справу. Пропащий час. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 373-382. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.52. Драгоманов М.П. Чудацькі думки про українську національну справу. 3-тє вид. Київ: [Криниця]; Друкарня А.І. Гросмана, 1913. 159 с. URL: <http://www.rare.univ.kiev.ua/ukr/showbook/showbook.php3?0388153>.
- VII.53. Дрогобич Ю. "Прогностична оцінка поточного 1483 року". URL: <http://litopys.org.ua/human/hum48.htm>.
- VII.54. Дяків О. Про наш демократизм. URL: <https://bandera.lviv.ua/osyp-djakiv-hornovuj-pro-nash-demokratyzm/>.
- VII.55. Ейхельман О. Проект Конституції (Основних державних законів) Української народньої спубліки / Турчин Я.Б. Отто Ейхельман: постать на зламі століть. Політологічний дискурс. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. С. 439-519.
- VII.56. Сфремов С. Вибране: статті, наукові розвідки, монографії. Упоряд., передм. та прим. Е. Соловей. К.: Наук. думка, 2002. 756 с.
- VII.57. Зайцев О. Український інтегральний націоналізм (1920-1930-ті роки) нариси інтелектуальної історії. К.: Критика, 2013. 488 с.
- VII.58. Захара І.С. Стефан Яворський. Львів: Каменярь, 1991. 112 с.
- VII.59. Зуляк М. Антін Крушельницький про політичну лінію західноукраїнської національної демократії кінця XIX – початку XX ст. *Мандрівець.* 2013. №2. С. 24-28. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/75419/mod_resource/content/1/Зуляк_М._Крушельницький_про_західноукраїнську_націонал-демократію.pdf.
- VII.60. Івасечко О. Державницька концепція Р. Лашенка в контексті розвитку політичної науки міжвоєнного періоду (1918-1939). *Гілея.* 2011. Вип. 49 (7). С. 666-670.
- VII.61. Іларіон Київський. Слово про закон і благодать. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 8-27. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.62. Історія Русів. URL: <http://litopys.org.ua/istrus/rusiv.htm>.
- VII.63. Капніст В. Ода на рабство. URL: https://poems.net.ua/poet/Капніст_Василий_Васильевич/Ода_На_Рабство.
- VII.64. Капніст В. Про автономію України. URL: <http://studies.in.ua/ru/soc-pol-i-prav-mnenie-ukrainy-seminary/4164-vasil-kapnst-pro-avtonomyu-ukrayini.html>.
- VII.65. Карасевич А.О., Лисенко Л.Г. Київська Русь: історія політичної думки та її джерела: навч. посіб. К.; Наук, світ, 2002. 215 с.
- VII.66. Кармазіна М.С. Ідея державності в українській політичній думці (кінець XIX – початок XX ст.). К.: ІПІЕНД, 1998. 350 с.
- VII.67. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. К.: Либідь, 1995. 224 с.
- VII.68. Кістяківський Б.О. М.П. Драгоманов і питання про самостійну українську культуру. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 188-205. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf.
- VII.69. Козирев О.С. Зв'язки між А. Желябовим і М. Драгомановим як складова політичної взаємодії російського народництва та українського народолюбства (70-ті – початок 80-х рр. XIX ст.). *Проблеми політичної історії України: зб. наук. пр.* Вип. 2. Дніпропетровськ: ДНУ, 2007. С. 16-34.
- VII.70. Козирев О.С. Політична програма «Вольный Союз» – «Вільна Спілка» як віддзеркалення політико-правових поглядів Володимира Мальованого. *Наддніпряньська Україна: історичні процеси, події, постаті: зб. наук. праць.* Дніпропетровськ: Видавництво ДНУ, 2013. Вип. 11. С. 96-105.
- VII.71. Костомаров М.І. Дві руські народності. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 317-321. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.72. Костомаров М.І. Книги буття українського народу. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 71-79. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf.
- VII.73. Криса Б. Кирило Транквіліон Ставровецький: історія творчої особистості. *Українське літературознавство.* 2013. Вип. 77. С. 285-296.

- ВІІ.74. Круглашов А.М. Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова. Чернівці: Прут, 2000. 488 с.
- ВІІ.75. Куліш П. Українофілам. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 56-68. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст.Хрестоматія.pdf).
- ВІІ.76. *Курас І.Ф.* Етнополітика: історія та сучасність. Статті, виступи, інтерв'ю 90-х років. К.: ІПІЕНД, 1999. 656 с.
- ВІІ.77. Куташев І. Етапи становлення та розвитку державотворчої концепції Богдана Хмельницького. *Політологічний вісник.* 2005. Вип. 20. С. 90-101.
- ВІІ.78. Куташев І. Політична думка доби гетьманщини. К.: Укр. Центр духовн. Культури, 2007. 320 с.
- ВІІ.79. Лашенко Р. Лекції по історії українського права. Кн. 1. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/3471/file.pdf>. Кн. 2. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/3471/file.pdf>.
- ВІІ.80. Левенець Ю.А. Ліворадикальні партії в Україні напередодні жовтневого перевороту. *Укр. іст. журн.* 1992. №3. С. 23-31.
- ВІІ.81. Левенець Ю.А. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття). К.: Стилюс, 2001. 585 с.
- ВІІ.82. Леся Українка. Державний лад. Замітки з приводу статті «Політика і етика». *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 410-413. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatiia/.
- ВІІ.83. Липа Ю. Призначення України. URL: http://mnk.org.ua/media/filer_public/ec/56/ec56cb37-e7a5-4d1e-a7a7-c5b47395b9b1/pryznachennia_ukrainy_1.pdf.
- ВІІ.84. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 241-254. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст.Хрестоматія.pdf).
- ВІІ.85. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. Вид. 2-е. Упоряд. Я. Грицак. Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика Канадського інституту українських студій Альбертського університету. К.: Дух і Літера, 2019. Т. 1. 632 с. Т. 2. 624 с.
- ВІІ.86. Лисяк-Рудницький І. Україна між Сходом і Заходом. Роля України в новітній історії. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 511-541. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatiia/.
- ВІІ.87. *Лук'яненко Л.* Національна ідея і національна воля. К.: МАУП, 2003. 296 с.
- ВІІ.88. Мазлах С., Шахрай В. До хвилі (Що діється на Україні і з Україною). URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1058/file.pdf>.
- ВІІ.89. Максимець Б.В. Концепція організованої демократії Петра Федуну («Полтави»). *Прикарпатський вісник НТШ.* Думка. 2013. №3. С. 278-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2013_3_30.
- ВІІ.90. Максимець Б.В. Трансформація ідеології українського націоналізму у світлі рішень третього надзвичайного великого збору ОУН. *Прикарпатський вісник НТШ.* Думка. 2014. № 3. С. 62-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2014_3_8.
- ВІІ.91. Матвеева О. Концепція «колектократії» в романі В. Винниченка «Слово за тобою, Сталіне!». URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579#section-2>.
- ВІІ.92. Мейс Д., Панчук М. Український національний комунізм. Трагічні ілюзії. К.: Інститут національних відносин і політології, 1997. 82 с.
- ВІІ.93. Місцеве управління та місцеве самоврядування в історії права, держави і юридичної думки : матеріали XXXIX Міжнародної історико-правової конференції, 2–3 листопада 2018 р., м. Львів / ред. колегія : І. Б. Усенко (голова), Є. В. Ромінський (відп. секр.), І. Й. Бойко, А. Ю. Іванова, В. Є. Кириченко, Н. М. Крестовська, О. О. Малишев, І. В. Музика, Б. Й. Тищик, О. Н. Ярмиш. Київ–Херсон: Олді-плюс, 2018. 324 с. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/75687/mod_resource/content/1/Місцеве управління та самоврядування в історії юридичної думки Конференція 2014.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/75687/mod_resource/content/1/Місцеве_управління_та_самоврядування_в_історії_юридичної_думки_Конференція_2014.pdf).
- ВІІ.94. Міхновський М. Самостійна Україна. Десять заповідей УНП. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 206-217. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст.Хрестоматія.pdf).
- ВІІ.95. Молдован А.М. «Слово о законе и благодати» Иллариона. К.: Наук. думка, 1984. 240 с.
- ВІІ.96. Немирич Ю. Роздуми про війну з московитами. Пер. з лат. В.Д. Литвинова, Я.М. Стратій; упоряд. і передм. В.Д. Литвинова. К.: Академперіодика, 2014. 60 с.
- ВІІ.97. Ніколаєнко Н.В. Ідеї солідаризму в політико-правовій спадщині В. Винниченка. *Право і суспільство.* 2014. №5-2. С. 43-48. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579#section-2>.
- ВІІ.98. *Онацький Є.* Ідеологічні й тактичні розходження між фашизмом і націонал-соціалізмом. URL:

<https://www.vatra.cc/yevropa/onatskyu.html>.

VII.99. Орхівський-Роксолан С. Напучення польському королеві. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко*. К.: Либідь, 1993. С. 109-117. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

VII.100. Орлик П. Вивід прав України. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко*. К.: Либідь, 1993. С. 148-153. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

VII.101. Павлик М. Михайло Драгоманів як політик. URL: http://shron3.chtyvo.org.ua/Pavlyk_Mykhailo/Mykhailo_Drahomaniv_iak_polityk.pdf.

VII.102. Парахіна М. Теорія «боротьби двох культур» – у пошуках російсько-українського історіографічного консенсусу (минуле і сучасне однієї концепції). URL: http://history.org.ua/JournALL/green/green_2012_15/30.pdf.

VII.103. Перегуда Є.В. Консерватизм в умовах суспільної трансформації України. *Studia politologica Ucraino-Polona*. 2011. Вип. 1. С. 187-193. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Spr_2011_1_30.

VII.104. Перегуда Є.В. Політична думка України на зламі XIX-XX століть. *Вдовичин І., Вільчинська І., Перегуда Є. та ін. Історія політичної думки України: підручник*. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017. С. 216-239. URL: <http://surl.li/fizjt>.

VII.105. Перегуда Є. В. Теоретичні суперечності як «родимі плями» українського націоналізму (кінець XIX – початок XX ст.). *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2016. № 12. С. 89–92. URL: <http://surl.li/fizqe>.

VII.106. *Передерій І.Г.* В'ячеслав Липинський: етнічний поляк, політичний українець. Полтава: ПолНТУ, 2012. 621 с.

VII.107. *Подобед О.* Іван Багряний: громадсько-політична та культуротворча діяльність. К.: Ніка-Центр, 2014. 248 с.

VII.108. Подолінський С. Лист С. Подолінського до В. Смірнова. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник*. К.: КНУТД, 2015. С. 132-139. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf.

VII.109. *Подрабинек А.* Диссиденты. М.: АСТ, 2014. 504 с.

VII.110. Полетика В. Записка о малоросійском дворянстве. URL: <https://issuu.com/history.sumy/docs/>.

VII.111. Полетика В. Речи Роменскаго Повеа Маршала Василия Полетики, произнесенныя им в собраніи Дворянства в Полтаве. *Европейский Вестник*. 1803. Ч. 10. С. 39-45. URL: https://imwerden.de/pdf/vestnik_evropu_1803_13-16.pdf.

VII.112. Політична наука в Україні. 1991-2016 : у 2 т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка. Редкол.: О. Рафальський (гол.), М. Кармазіна, О. Майборода. К. : Парлам. вид-во, 2016. 656 с.

VII.113. Прокопович Ф. Правда воли монаршей. URL: <http://museumreforms.ru/load-document/nojs/13642>.

VII.114. Ребет Л. Теорія нації. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/21126/file.pdf>.

VII.115. Румянцев В. Державно-правові аспекти програмних документів Кирило-Мефодіївського товариства. *Вісник АПРН України*. 2006. №3. С. 66-74.

VII.116. Савченко В. Симон Петлюра. К.: Нора-Друк, 2016. 469 с.

VII.117. Салтовський О.І. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку XX сторіччя). К.: Вид. ПАПААН, 2002. 396 с.

VII.118. Сич О. Внесок Степана Ленкавського у формування та розвиток ідеології ОУН. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/67067/21-Sych.pdf?sequence=1>.

VII.119. Сковорода Г. Байки харківські. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/s/skovoroda-grigorij/494-grigorij-skovoroda-bajki-kharkivski>.

VII.120. Сковорода Г. Всякому місту – звичай і права. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/s/skovoroda-grigorij/2300-grigorij-skovoroda-vsyakomu-mistu-zvichaj-i-prava-analiz>.

VII.121. Сковорода Г. Діалог. Імя ему – Потоп змін. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко*. К.: Либідь, 1993. С. 240-281. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

VII.122. Сковорода Г. Сад божественних пісень. URL: <http://litopys.org.ua/skovoroda/skov103.htm>.

VII.123. Сковорода Г. De Libertate. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/s/skovoroda-grigorij/505-grigorij-skovoroda-de-libertate>.

VII.124. Слесаренко О.О. Історіософія М. Драгоманова. *Гілея: * науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2012. Випуск 58 (№3). С. 21-26. URL:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2>.

VII.125. Солдатенко В., Любовець О. Винниченко і Петлюра: політичні портрети революційної доби. К.: Світогляд, 2007. 621 с.

VII.126. Солдатенко В.Ф. Политик Винниченко и его юбилей: несколько неконъюнктурных соображений. URL: https://zn.ua/SOCIETY/politik_vinnichenko_i_ego_yubiley_neskolko_nekonyunkturyh_sobrazheniy.html.

VII.127. Старосольський В.Й. Держава і політичне право. Ч. 1. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12270/file.pdf>. Ч. 2. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12271/file.pdf>.

VII.128. Старосольський В. «Криза» конституційної держави. *Вибори та демократія*. 2005. №4(6). С. 56–65.

VII.129. Стус В. Вибрані твори. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. 352 с.

VII.130. Стус В. Лист Першому секретареві ЦК КП України П.Ю. Шелесту (1972 р., січня 18). *Історія України: Хрестоматія*. Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 859-861. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.

VII.131. Суспільно-політичні погляди Андрея Шептицького. URL: http://oranta.org/index.php?option=com_content&view=article&id=2347:suspilno-politychni-pogljady-andreja-sheptyckogo&catid=28:tema-nomera-cat&Itemid=0000000002.

VII.132. Суспільство і влада в радянській Україні років непу (1921-1928): у 2-х т. К.: Інститут історії України, 2015. Т. 1. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-7708-3/978-966-02-7708-3.pdf>. Т. 2. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-7709-0/978-966-02-7709-0.pdf>.

VII.133. Сціборський М. Націократія. URL: <http://shron1.chtyvo.org.ua/Stsiborskyi/Natsiokratia.pdf>.

VII.134. Терлюк І.Я., Флис І.М. Політико-правова доктрина козацького державотворення: нарис історії української державної ідеї. Львів: Вид-во Тараса Сороки, 2008. 300 с.

VII.135. Туса Р. Короткий нарис українського марксизму. *Українська правда. Історична правда*. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2012/05/1/79170/>.

VII.136. Томашівський С. Під колесами історії. Нариси і статті. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tomashivskiyi_Stepan/Pid_kolesamy_istorii_Narysy_i_statti/.

VII.137. Транквіліон-Ставровецький К. О сотворен(н)ю неба и земли, видимого сего мира и еже в нем. О сотворен(н)ю чоловіка, которій малим миром нарицається. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник*. Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. К.: Либідь, 1993. С. 88-100. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

VII.138. Україна ХХ ст.: суспільно-політичні моделі національної держави (державницька ідеологія та програмні засади провідних українських політичних партій і громадсько-політичних об'єднань) / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, С. І. Губський, А. В. Іванець, І. Й. Краснодемська, Д. В. Толочко, Т. М. Швидченко, Т. М. Шевченко. К., 2018. 705 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Shevchenko_Tetiana/Ukraine_KhKh_st_suspilno-politychni_modeli_natsionalnoi_derzhavy_derzhavnytska_ideolohiia_ta_prohram/.

VII.139. Федун П. Дружам за кордоном. Про правильність дотримання постанов III НВЗ ОУН. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579#section-2>.

VII.140. Федун (Полтава) П. Концепція Самостійної України. Т. 1. Твори. Львів, 2008. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Fedun-Poltava/Kontseptsiia_Samostiinoi_Ukrainy_Tom_1_Tvory.pdf.

VII.141. Франко І.Я. Др. Остап Терлецький. Спомини і матеріали. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Franko/Dr_Ostap_Terletsykyi_Spomyny_i_materiialy.pdf.

VII.142. Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. К.: Наук. думка, 1976-1986. URL: chtyvo.org.ua.

VII.143. Франко І.Я. Поза межами можливого. *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник*. К.: КНУТД, 2015. С. 141-153. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf.

VII.144. Франко І.Я. Що таке поступ? URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Franko/Scho_take_postup7.pdf.

VII.145. Хвильовий М.Г. Україна чи Малоросія? *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник*. К.: КНУТД, 2015. С. 278-288. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf.

VII.146. Христофор Філалет. Апокрисис або отповідь на книжки о соборі берестейском именем людей старожитной реліи греческой, через Христофора Филялета врихлі дана. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник* / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. К.: Либідь, 1993. С. 119-137. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

VII.147. Чижевський Д. До світогляду Шевченка. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник* / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. К.: Либідь, 1993. С. 328-334. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4
-----	--	----------------

- VII.148. Чижевський Д. Пантелеймон Куліш. *Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко.* К.: Либідь, 1993. С. 322-326. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Tarasenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatia/.
- VII.149. Чорновіл В. Лихо з розуму. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Chornovil_Viacheslav/Lykho_z_rozumu/.
- VII.150. Шаповал Ю.І. Петро Шелест. Харків: Фоліо, 2013. 127 с.
- VII.151. Шашкевич М. Статті. URL: <http://litopys.org.ua/zahpysm/zah06.htm>.
- VII.152. Шевченко Т.Г. І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє; «Кавказ»; «Чигрине, Чигрине». *Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2015. С. 41-55. URL: [http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf](http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські_мислителі_19-29_ст._Хрестоматія.pdf).
- VII.153. *Шелест П.* Україно наша Радянська. К.: Вид-во політ. літ-ри України, 1970. 280 с.
- VII.154. Шептицький А. Слово до української молоді. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Sheptytskyi_Andrei/Slovo_do_ukrainskoi_molodi.pdf.
- VII.155. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. К.: Критика, 2002. 416 с.
- VII.156. *Якубець О.А.* В. Щербинський та ідеологія: до питання щодо причин «маланчуківщини». *Укр. іст. журн.* 2014. №5. С. 107-125.
- VII.157. Яворський С. Філософські твори: у 3 т. Пер. з лат., упоряд., вступ. ст., комент. І.С. Захара. К.: Наукова думка, 1992.
- VII.158. Profession de foi молодих українців, читане на Тарасові роковини (1893 р.). *Історія України: Хрестоматія.* Упоряд. В.М. Литвин. К.: Наук. думка, 2013. С. 448-449. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>.
- VII.159. Гоцуляк В. М. Суспільно-політична думка України ранньомодерної доби: монографія. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2018. 366с.

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Модулі					
1	2	3			
15	15	20	20	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

- Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
- Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.
- Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.
- Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
- Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
- Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579>